

FARKASRÉTI PAGONY ÓVODA

**Székhely: Budaörs Farkasréti út 52.
OM azonosító: 032750**

Pedagógiai Program

---

1. AZ ÓVODA JELLEMZŐ ADATAI

Az intézmény neve:	Farkasréti Pagony Óvoda
Az intézmény székhelye	2040 Budaörs, Farkasréti út 52.
Az intézmény OM azonosítója:	032750
Az intézmény Alapító Okiratának száma, kelte	410/2015 (XII.16) ÖKT határozat
Az intézmény fenntartója:	Budaörs Város Önkormányzat Képviselő Testülete
A fenntartó címe:	2040 Budaörs, Szabadság út 134.
Az intézmény vezetője, a program benyújtója	Bozsó Ottilia
A programot készítették:	Farkasréti Pagony Óvoda nevelőtestülete

---

3. KÜLDETÉSNYILATKOZATUNK

Valljuk, hogy legfőbb dolgunk a gyermekek számára elérhető közelségbe hoznunk a külső nagy világot úgy, hogy közben alkotó légkörben segítsük a gyermek kibontakozását. Amikor fejlesztjük a gyermek képességeit, alakítjuk, gazdagítjuk személyiségjegyet, közben igyekszünk saját magunk és mások életét is harmonikusabbá tenni, ha szükséges, oly módon megváltoztatni közvetlen környezetünket az életközelséggel, természetközelséggel, hogy mi is jól érezzük magunkat benne.

Nevelőtestületünk a Tevékenységközpontú Óvodai Nevelési programot –adatbanki száma (OKI 96 OVITOP)- gondolta felhasználni a nevelési programunk megírásához, a környezeti nevelés kiemelésével.

Miért?

Mert ezt a programot találtuk olyannak, amelyben saját, már eddig is jól kialakult szokásaink, értékeink elemeivel találkozhatunk.

Melyek ezek a Farkasréti Pagony Óvoda munkájában:

- Természeti, társadalmi kultúra fontosságának kiemelése, környezetünkben megteremtése
- Személyiség- és képességfejlesztés
- Nevelésközpontúság – gyermekközpontúság
- Tevékenységközpontúság, ahol a gyermek szabadon választhat az óvónők által felkínált tevékenységek közül
- Olyan nyitott, rugalmas rendszert biztosít, amelyben a gyerek egyéni szükségletei szerint fejlődhet. A gyermek tisztelete mindenek felett áll.
- Több évre visszamenőleg nevelési terveinket a környezetismeret, környezeti kultúra témakörök köré gyűjtöttük a komplexitás figyelembevételével. Pedagógiai meggyőződésünk, hogy az ismereteket nem elszigetelten, hanem összefüggéseikben, kölcsönhatásaikban kell észrevétetni a gyermekkel úgy, ahogy azok a valóságban előfordulnak.
- A szülők bármikor rész vehetnek az óvoda életében, betekintést nyerhetnek az óvoda programjába.

- Sokoldalú képességfejlesztéssel segítjük a gyermekek személyiségének egészét, érzelmi-, értelmi-, testi- és szociális fejlődését.
- A gyermek és környezete közötti szoros érzelmi kötődés kialakítása, a természeti – emberi – tárgyi környezet tevékeny megismerésére, az élet tiszteletére, a természet szeretetére nevelés
- A mozgás szeretetére építő életvitel, életmód megalapozása. Ennek feladata: a mozgás célzott fejlesztése, a motoros képességek és a mozgáskészség kibontakoztatása. A gyermeknek a mozgásos tapasztalatai során fejleszteni a környezetével való kapcsolatrendszerét, saját testéről szerzett információit, én-tudata kialakítását.
- A nevelési célok és feladatok az egész óvodára nézve azonosak. A csoportok arculatát a gyermekek és az óvodapedagógusok személyisége alakítja sajátossá.
- Célunk, hogy pedagógusaink példamutató magatartással és a megfelelő környezet kialakításával biztosítsák az egészséges életvitelt, a környezettudatos magatartást, a gyermekek erkölcsi közösségi nevelését, szocializációját, képességeik fejlesztését érzelmi világuk gazdagítását, a szép iránti vonzalmuk kialakítását.
- Fontos célunk, hogy a gyermekek egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljenek, a meglévő hátrányaik csökkenjenek.
- Óvodai nevelésünk alapelve, hogy nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

KONCEPCIONÁLIS HANGSÚLYOK

Nevelőközösségünk tudatosan felelősséget vállal a környezet ügyéért, a környezet alakítása, fejlesztése, védelme érdekében. Az erre való felkészítést, a környezetorientált értékrendszer megalapozását kiemelten kezeljük.

A környezettel való ismerkedés óvodai nevelésünk egészében érvényesül, áthatja az óvodai életet.

E folyamatban a gyermekek egyénenként változó lehetőségeinek figyelembevételével alakítjuk az egészséges életmódbeli szokásokat. A mozgásigény kielégítésére, a mozgás fejlesztésére törekszünk, megalapozzuk a környezettel való konstruktív viszonyt meghatározó attitűdöket és magatartásmódokat. Az élet és egymás iránti tiszteletre, együttműködésre, az ember által létrehozott értékek megbecsülésére, felelős cselekvésre nevelünk.

Óvodai környezetünk feltételei, nevelőközösségünk környezeti szemlélete, humanisztikus magatartása, értékátadó környezetpedagógiánk együttesen teszi lehetővé nevelésünk hatékonyságát.

Arra törekszünk, hogy a gyermek minden nap pozitív érzelmekkel élje át környezetéhez való viszonyát, gazdagodjék, gyarapodjék általa.

---

7. HELYZETELEMZÉS

A FARKASRÉTI PAGONY ÓVODA

A Farkasréti utat övező utcák intenzív beépülése szükségszerűvé tette egy óvoda létrehozását a körzetben. 1978-ban épült könnyűfeszterkezetes, 4 csoportos, 100 férőhelyes óvoda, amely a Tavasz utcai I. sz. Óvoda tagóvodájaként indította be tevékenységét. 1992-ben az integrálás megszűntével az óvoda önálló vezetéssel működő intézménnyé vált. Ebben az évben a növekvő igények miatt egy ötödik csoport kialakítására is sor került. A bővítés által 125 kisgyermek befogadására vált alkalmassá az intézmény.

TÁRGYI ERŐFORRÁSOK

Épületbelső

- Az óvoda berendezései a gyermekek biztonságát, egészségük óvását, mozgásterük biztosítását szolgálják
- A foglalkoztatók világosak, jól tagolhatók, így a különböző játékfunkciók jól szervezhetőek
- A gyermekek alaptevékenységét szolgáló játékok minőségiek, változatosak, eszközként jól szolgálják a játékban történő fejlődésüket.
- Az öltözőszekrények a csoportszobák folyosófala mentén találhatóak, minden gyermeknek jellel ellátott öltözőrésze van, amibe vállfás ruhatároló zsákokat kérünk a szülőktől a rendszerezhető pakolás elősegítésére
- Az óvoda dolgozói részére külön öltöző van mellékhelyiséggel.
- A szakfeladatokat ellátó kollégák részére egy kisebb szoba áll rendelkezésre a gyermekek egyéni fejlesztéséhez, ezért a torlódás elkerüléséhez különböző logisztikai feladatokat kell a kollégáknak megoldaniuk.

Az egészséges életmód kialakítását és a gyermek nagyfokú mozgásigényét szolgáló tárgyi feltételek.

Tornaterem

- Az épület rosszabb állapotú helyiségei közé tartozik, alagsorban található és a nem megfelelő vízvezetés miatt dohos, málló vakolatú.
- Felszereltsége -a kötelező taneszköz beszerzésre biztosított keretből- minden igényt kielégít.

Udvar

- Az előkert régebben történő lebetonozásával lehetőségünk van a gyerekek levegőztetésére esős időszakban is. Télen szülők segítségével korcsolyázási lehetőséget tudunk biztosítani óvodásaink, a környékbeli gyerekek és szüleik számára.
- A többi hónapban megfelelő időjárás esetén bicikli- és roller pályának használható.
- Óvodakertünk 1500 m², a szabványoknak megfelelő játékokkal, homokozókkal, mászóakkal, megfelelő arányú napos és árnyékos résszel.
- Nyári időszakban biztosítjuk az egész napos kint tartózkodást

Könyvtár- szertár felszereltsége

- Az intézményi szakkönyvtár jelentős fejlesztése történt az elmúlt öt évben.
- Kb. 300 darab könyvvel rendelkezik, így jól szolgálja az óvodapedagógusok tervező és fejlesztő munkáját. .
- A szertár szemléltető eszközei is megújultak. Igen nagy összeget sikerült fordítani a megfelelő eszközállomány beszerzésére, amelyek megkönnyítik és hatékonyabbá teszik az óvónők élménypedagógiára alapozott munkáját.
- A játék- és szemléltetőeszközök beszerzésénél nagy gondot fordítunk az esztétikumra, praktikumra, szem előtt tartva a nagy igénybevételt.
- Az idényjátékot szolgáló eszközök állandó cseréje szükséges.

A dajka, pedagógiai asszisztens kompetens szerepköri feladatai

- Az óvoda óvó-védő funkciójának teljesítése.
- A gyermekekről kapott információk felettesei felé való továbbítása.
- A megszerzett ismeret és tudásanyag gyakorlati munkájába való beépítése.
- Saját elfogadó, befogadó attitűdjének kiépítése.
- Lelki egészségének védelme.
- Az óvodapedagógus útmutatása alapján alkalmazza az egyéni bánásmód elvét és a differenciált módszereket.
- Segítse a gyermekek tevékenységét támogassa az önállóságukat.
- Válgják igényüké a rendszeres, folyamatos továbbképzésen való részvétel.
- A továbbképzéseik anyagát alapvető mentálhigiénés ismeretekkel, önismereti, személyiségfejlesztő elemekkel bővítjük.

SZAKFELADATOK ELLÁTÁSA

Logopédus

- Elvégzi a szűrővizsgálatokat, azok eredményeit egyezteti az óvónővel
- Folyamatosan fejleszti a beszédhibával küzdő gyermekeket
- A diszlexia, diszgráfia gyanús gyermekeket speciális iskolaelőkészítő foglalkozásokon zárkóztatja fel
- Közvetlen kapcsolatot tart a szülőkkel

Pszichológus

- Rendszeres megfigyeléseket végez a gyermekcsoportokban, elemzi a vizsgálatok eredményeit, az óvónők megfigyeléseit
- Szakmai konzultációkon vesz részt, segítséget nyújt az óvónőknek a problémás gyermekekkel kapcsolatban
- Szükség szerint egyénileg foglalkozik a gyerekekkel
- Akinél szükséges elvégzi az iskolaérettségi vizsgálatot
- Amennyiben a szülők igénylik családterápiát végez
- Közvetlen kapcsolatot tart a szülőkkel, a Nevelési Tanácsadó, a Gyermekjóléti Szolgálat és az óvoda között

Fejlesztőpedagógus

- Elvégzi a szűrővizsgálatokat, azok eredményeit egyezteti az óvónővel
- Munkája során alkalmazza a kompetenciájába tartozó teszteket
- Egyéni fejlesztési programot dolgoz ki minden fejlesztésre szoruló gyermek részére
- Szakmai konzultációkon vesz részt, segítséget nyújt az óvónőknek a problémás gyermekekkel kapcsolatban
- Közvetlen kapcsolatot tart a szülőkkel

Gyógytornász

- Elvégzi a szűrővizsgálatokat, azok eredményeit egyezteti az óvónővel
- Hetente két alkalommal tartásjavító és korrekciós tornát tart a kiszűrt gyermekek számára

14:30 – 15:00	Uzsonna,
15:00 - 16:30	Szabadon választható tevékenységek a csoportszobában
16:30 - 18:00	Szabad mozgás, szabadon választható játék az óvodakertben Gyülekező csoportban szabad játék / szabadmozgás az óvodakertben

15:00 - Különböző választható tevékenységek külső partnerek szolgáltatásában

JÁTÉKBA INTEGRÁLT TANULÁS BENNE AZ ÓVODAPEDAGÓGUS ÁLTAL KEZDEMÉNYEZETT CSELEKVŐ, FELFEDEZŐ, KOMPLEX JÁTÉKOS TEVÉKENYSÉGEK

5-35 perces csoportos foglalkozások szervezése
játékba integrált tanulás benne az óvodapedagógus által kezdeményezett cselekvő, felfedező, komplex játékos tevékenységek:

- beszélgetés
- verselés, mesélés, dramatikus játék (drámajáték), bábjáték
- rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
- ének, zene, énekes játékok, gyermektánc
- a külső világ tevékeny megismerése, benne matematikai tartalmú tapasztalatszerzés

Az egyes művészeti területek szorosan összekapcsolódnak, témájukat az évszakok és az ünnepek határozzák meg

A szervezett tanulás munkaformái: frontális, mikro-csoportos, egyéni

3-4 évesek napi szervezett tanulási időkerete 30 perc

4-5 évesek napi szervezett tanulási időkerete 40 perc

6-7 évesek napi szervezett tanulási időkerete 60 perc

9. A GYERMEKVÉDELEMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK

Óvodánk nevelőtestülete célul tűzte ki, hogy a prevenció mellett a hatáskörébe tartozó gyermekek problémáit felismerje, kezelje, az érintett gyermekek eseteit feldolgozza, a gondokat orvosolja a gyermekvédelemben érintett társszervekkel karöltve.

- Szociális Iroda –Gyámügy
- Gyermekjóléti szolgálat és Családsegítő Központ
- Nevelési Tanácsadó
- Gyermekorvos-gyermekfogászat-védőnő

Ezen felül biztosítjuk a gyermekek számára mindazokat a jogokat és ellátásokat, amelyeket a vonatkozó jogszabályok és rendeletek előírnak.

1. A GYERMEKVÉDELEM, MINT AZ ÓVODAPEDAGÓGUS ALAPVETŐ FELADATA

Minden óvodapedagógus és óvodai dolgozó munkaköri kötelessége a rábízott gyermekek védelme, pedagógiai eszközökkel való segítése.

Nevelőmunkánknak kapcsolódnia kell az óvodai élet egészének feladataihoz, célkitűzéseisehez,

- óvoda dolgozóinak
- Jogi segélyszolgálat szervezése szükség esetén
- Gyermeki és szülői jogok bemutatása, érvényesítésének módjainak megismertetése
- Csoportnaplókban egyénre szóló tervezés, nyomon követés
- Fejlesztési lapok vezetése
- Logopédiai, pszichológiai ellátás
- Óvodai szociális szolgáltatások: ingyenes étkeztetés, ruházati segély
- Kapcsolat a Családsegítő és gyermekjóléti szolgálattal, esetmegbeszéléseken való részvétel

2. AZ ÓVODAI GYERMEKVÉDELMI FELELŐS MUNKÁJA

A **gyermekvédelmi felelős** a nevelőtestületnek az a tagja aki az intézmény vezetőjének a megbízásából képviseli a gyermek- és ifjúságvédelmi szempontokat, szervezi, irányítja és személyes részvételével elősegíti ezeknek a szempontoknak az érvényesülését.

Feladata, hogy a családdal és a pedagógusokkal együttműködve kiküszöbölje a veszélyeztetett gyermekekre ható ártalmakat, megvédje őket a testi-lelki erkölcsi károsodásoktól, illetve ellensúlyozza a veszélyeztető hatásokat.

A gyermekvédelmi felelős feladatai a nevelési év során

- a nevelési év elején megtervezi a gyermekvédelmi munkaprogramot az adott évre.
- Ezt a feladattervet havonkénti lebontásban készíti el, konkrét tevékenységeket határoz meg benne határidő és felelős megjelölésével
- Év eleji szülőértekezleten tájékoztatja a szülőket a gyermekvédelmi tevékenységről, fogadóórájáról, eligazítja a szülőket, hogy probléma esetén milyen óvodán kívüli gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézményeket kereshetnek fel.
- Évente egyszer egyeztet az önkormányzat illetékes előadójával és a gyermekjóléti szolgálattal a nyilvántartást illetőleg
- Munkájáról évente egyszer írásban beszámol a nevelőtestületi értekezleten

A gyermekvédelmi felelős folyamatos feladatai a társintézményeket illetően

- Folyamatos kapcsolatot tart általában és konkrét esetekben a Szakszolgálattal, a Családsegítő és gyermekjóléti szolgálattal, a pártfogókkal, nevelőszülői felügyelőkkel, valamint a családokkal foglalkozó szakemberekkel és segítőkkel
- Rendszeresen figyeli a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok változásait, a helyi önkormányzat kapcsolódó rendeleteit és ezt az óvodavezető és a kollégák tudomására hozza
- Fontos feladata, hogy segítse és szorgalmazza a veszélyeztetettség, a hátrányos helyzet kritériumainak intézményi szintű megállapítását
- Ha a gyermek veszélyeztetettségének megakadályozása érdekében tett óvodai intézkedési lehetőségek kimerültek, felveszi a kapcsolatot az illetékes szervekkel. Intézkedést kér azoktól a szakemberektől –Gyermekjóléti Szolgálat, védőnő, orvos, jegyző- ,akik illetékesek a gyermek problémáinak megoldásában.
- Az intézményben jól látható helyen közzéteszi a gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézmények címét, telefonszámát

A gyermekvédelmi felelős feladatai az óvodában

- Összehangolja a gyermekvédelmi tevékenységet az óvodában dolgozó óvónők között.
- Nyilvántartja a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket, illetve a családdal

- Ha a gyermek egy nevelési évben igazolatlanul öt nevelési napnál többet mulaszt, az óvoda vezetője – a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII.23.)Korm. rendeletben foglaltakkal összhangban – értesíti
- óvodás gyermek esetén a gyermek tényleges tartózkodási helye szerinti illetékes gyámhatóságot és a gyermekjóléti szolgálatot.
- Az értesítést követően a gyermekjóléti szolgálat az óvoda bevonásával haladéktalanul intézkedési tervet készít, amelyben a mulasztás okának feltárására figyelemmel meghatározza a gyermeket veszélyeztető és az igazolatlan hiányzást kiváltó helyzet megszüntetését, a gyermek óvodába járásával kapcsolatos továbbá a gyermek érdekeit szolgáló feladatokat.
- Ha a gyermek igazolatlan mulasztása egy nevelési évben eléri a tíz nevelési napot, az óvoda vezetője a mulasztásról tájékoztatja az általános szabálysértési hatóságot.
- Ha a gyermek igazolatlan mulasztása egy nevelési évben eléri a húsz nevelési napot, az óvoda vezetője haladéktalanul értesíti a gyermek tényleges tartózkodási helye szerint illetékes hatóságot.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 247.§ c.) pontja szerinti szabálysértési tényállás megvalósulásához szükséges mulasztás mértéke az adott nevelési évben összesen az Nkt. 8. § (2) bekezdése alapján óvodai nevelésben részt vevő gyermekek esetén tizenegy nap

A gyermekekkel kapcsolatos adatok védelme

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 44. § (1) bekezdése alapján a köznevelés információs rendszere (KIR) központi nyilvántartás keretében a nemzetgazdasági szintű tervezéshez szükséges fenntartói, intézményi, foglalkoztatási, **gyermek- és tanulói adatokat** tartalmazza. A KIR keretében folyó adatkezelés tekintetében az **adatkezelő az Oktatási Hivatal.**

---

10. A GYERMEKBALESETEK MEGELŐZÉSE

- A nevelési év megkezdésekor, illetve szükség szerinti gyakorisággal (pl. kirándulások előtt az életkoruknak és fejlettségi szintjüknek megfelelően ismertetjük a gyermekekkel az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó szabályokat, a tilos és elvárható magatartási formákat. Felhívjuk a figyelmüket a veszélyforrásokra. Az ismertetés tartalmát dokumentáljuk.
- Az óvoda házirendjében meghatározzuk a felnőttek számára azokat a védő, óvó előírásokat, amelyeket a gyermekek óvodában tartózkodása során szem előtt kell tartani.
- Az óvoda SZMSZ-ben meghatározzuk azokat a feladatokat, amelyeket a vezetőnek, az óvodapedagógusoknak, illetve az alkalmazottnak a gyermekbalesetek megelőzésében illetve baleset esetén el kell végezniük.

---

11. AZ ÓVODAI NEVELÉS ÁLTALÁNOS FELADATAI

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségletének kielégítése.

hallgatása, nyugtató hatású illóolajok csepegtetése a párologtatóba. A zavartalan pihenés érdekében biztosítjuk a megfelelő méret fektetőket, takarókat és minden kisgyerek magával viheti az otthontól hozott alvópajtasát, kisebbek a cumit is.

- A szabad levegőn tartózkodás fontos eleme napirendünknek.
- A túlzott UV sugárzásra, a légszennyezettség veszélyeire figyelve tartózkodunk a szabadlevegőn.
- Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek cipője megfelelő minőségű, állagú és biztonságos legyen. Erre felhívjuk a szülők figyelmét is.
- A mindennapi mozgásnál, ha csak tehetjük a mezítláb való mozgást alkalmazzuk, amennyiben a terem vagy a terep erre lehetőséget biztosít.
- A mindennapos spontán és szervezett mozgás kiemelt szerepet kap nevelési rendszerünkben.
- Az optimális ruházkodás terén odafigyelünk, hogy mindenkor feleljen meg a gyermek méretének, a hőmérsékletnek, a gyermek mozgásos tevékenységének. A réteges öltözködés fontosságára is felhívjuk a szülők és a gyermekek figyelmét.
- Rendszeres orvosi ellátás és szűrővizsgálatok szervezése, jogszabály szerint.
- Prevenció és korrekció szükségességének felmérése.
- Felhívjuk óvodásaink figyelmét a balesetveszélyes helyekre, alkalmakra, de rávezetjük őket az ezt megelőző helyes magatartásra, viselkedésre. Ezt szolgálja a helyes közlekedésre való nevelés is.

Óvodánkban folyó lelki egészségfejlesztés célja, hogy elősegítse az óvodásgyermekek kiegyensúlyozott pszichés fejlődését, támogassa a környezethez történő alkalmazkodást, felkészítsen és megoldási stratégiákat kínáljon a környezetből érkező ártalmas hatásokkal szemben, így csökkentve a káros következményeket, továbbá pozitív hatást gyakoroljon a személyiséget érő változásra.

EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Az óvodai közösségen belül kell e feladatokat megvalósítani. Legfontosabb feladatunk a gyermeki szükségletek kielégítése, a testi-lelki szükségletek harmonikus összehangolása. A heti, napi életritmus kialakítása.

Napi- és hetirendünket rugalmasan kezeljük, melyekben a játék, étkezés, játékba integrált tanulás különböző formái, a csendes pihenő, a mozgás és sporttevékenységek valósulnak meg.

Kultúrált étkezés szokásaira nevelés

A gyermekek naponta háromszor étkeznek, tízórait, ebédet és uzsonnát kapnak. Az étkezéskor kiemelt figyelmet fordítunk a helyes testtartásra, esztétikus terítésre szoktatjuk őket, melyet a naposok végeznek. A gyermekek fejlettségének megfelelően 5 éves kortól kést használnak a gyerekek.

Egészséges életmód, korszerű táplálkozás

- Folyadékigényüket mindenkor kielégítjük, fokozottan figyelünk a sporttevékenységek utáni szomj oltásra, illetve a meleg időszakban az udvaron folyamatos az ivás lehetősége.
- Vitaminszükségletük (egészséges táplálkozási szokás) kielégítéséhez ösztönözzük a

Az érzelmi nevelés és a társas kapcsolatok célja a gyermekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességeinek kibontakoztatása a közösségen belül a csoport normái alapján.

1. SZERETETTELJES CSALÁDIAS LÉGKÖR BIZTOSTÁSA

- Családias légkörben zajlik óvodai életünk, ennek előfeltétele, hogy óvodapedagógusok és a dajkák barátságos, otthonos környezetet teremtsenek a gyermekeknek.
- Programunk megvalósításának fontos feltétele, hogy az óvoda felnőtt közössége és a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak egymás közötti kommunikációját, kapcsolatát pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából a gyermekek felé mutatott viselkedésminta modellértékű szerepet tölt be.
- Az egyes csoportoknak önálló, de egymáshoz kapcsolódó szokásrendszere van, amely elmélyíti a gyermekek közösséghez való tartozásának érzését.
- A csoportszobákban a gyerekek rajzainak saját, jellel ellátott helyet biztosítunk, mellyel el kívánjuk érni, hogy a gyermekek a közösségen belül is, mint egyén, nagy hangsúlyt kapjanak.
- Óvodánkban a „beszoktatás” ideje alatt a gyermekek fokozatosan ismerkednek az óvoda épületével, az őket körülvevő felnőttekkel és gyermekekkel. Kezdetben minden megnyilvánulást természetesnek vesszük. Nagyfokú gyöngédséggel és türelemmel vesszük körül a gyermekeket, hogy hozzásegítsük őket az új környezet fokozatos elfogadásához.
- A gyermekek óvodánkba behozhatják magukkal a kedvenc tárgyikat (párna, alvó pajtás, cumi), hogy az otthonosságot és a biztonságérzetet ezek a tárgyak erősítsék.
- A gyermekek neveléséhez a szülőkkel bizalommal teli kapcsolatra törekszünk.
- Közösségfejlesztő pedagógiai munkánkban az odafigyelést a meghallgatást fontosnak tartjuk, a gyermekeket a saját érzéseinek elmondására, a mások érzéseinek meghallgatására ösztönözzük.
- Óvodánk egyszerre kívánja elősegíteni a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, teret engedve az önkifejező törekvéseinek.
- Alapelvünk, hogy a gyermeket annak elfogadására, megértésére neveljük, hogy az emberek különböznek egymástól.
- Fontosnak tartjuk a szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlását, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) szokás- és normarendszerének megalapozását.
- Óvodánk a gyermek nyitottságára épít és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet és a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

2. A GYERMEK KAPCSOLATTEREMTŐ KÉPESSÉGÉNEK KIALAKTÁSA

- Családias légkörünk elősegíti a gyermekek társas kapcsolatainak alakulását, mindehhez

Beszoktatás időszaka

- A szülőtől való elszakadás minden életkorban a gyermekek számára nehéz feladat. A fokozatos elszakadást úgy biztosítjuk, hogy a szülő vagy szülők a beszoktatás kezdeti szakaszában részt vehetnek a gyermekükkel együtt az óvodai életben. Ez az időszak gyermekenként változó. A beszoktatás folyamata akkor fejeződik be, amikor a gyermek viselkedésében megfigyelhetők az idegen személy és a környezet elfogadásának jelei. A gyermek óvodában eltöltött idejét úgy szervezzük, hogy mindvégig érezze az érzelmi biztonságot, az óvodapedagógus és a dajka elfogadó gondoskodását, szeretetét.
- A gyermek óvodai jelét szülője kiválaszthatja, ami végig kíséri őt az óvodáskor végéig.
- A csoportközi tevékenységek lehetőséget biztosítanak a gyermekek számára a másság elfogadására”, fejleszti a gyermekek pozitív emberi magatartását, társával való viszonyát, versenyszellemet, kudarcúúrést, figyelmet, türelmet, kitartást, egymás iránti figyelmességet, segítőkészséget.
- Az óvodai élet során a gyermek megtanul alkalmazkodni, elfogadni, tolerálni, szükségletet késleltetni, önmagát megvalósítani nem sértve a mási gyermek szabadságát.

AZ ANYANYELVI, ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA

Az értelmi nevelés változatos tevékenységeken keresztül, a kultúraátadás hatásrendszerében az óvodai nevelési módszerek segítségével, elsődlegesen a gyermek szabad játéka által valósul meg. Az értelmi fejlesztés szoros kapcsolatban van az anyanyelv és kommunikáció alakulásával.

A program lényeges része a beszéd, az anyanyelv és a kommunikáció fejlesztése. Csak kellő nyelvi fejlettséggel rendelkező gyermekek lesznek ugyanis képesek az alap- kultúrtechnikák elsajátítására. A kommunikáció a beszéd és a gondolkodás egyik eszköze.

Az egyéni fejlődés biztosításához szükséges, hogy az óvodapedagógus személyes példájával (odafigyelés, meghallgatás, beszélgetés), kommunikációs helyzetek megteremtésével ösztönözze a gyermekek közötti kommunikációt, teremtsen lehetőséget a monológikus beszédre, ennek fejlesztésére, bővítse szókincsüket, gazdagítsa kommunikációs ismereteiket (például érzelmeket jelző gesztusok, testtartások).

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. A gyermek beszéd- és kommunikációs képessége elsődlegesen függ a családi szocializációtól, mely előnyös vagy hátrányos helyzetet teremt a gyermekek számára a közösségben.

Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés célja az anyanyelv szeretete, ismerete a kommunikációs kedv fenntartásával, továbbá az inger- és élmény gazdag környezet megteremtésével, az érzékelés észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség és a mozgás fejlődésének folyamatos biztosítása. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

- Alkotó kedv légkört teremtve a játékban fejlődik leginkább a gyermekek kreativitása.
- Csoportszobáinkat úgy rendeztük be, hogy legyen állandó helye a kuckózásnak.
- Környezeti nevelésünk fontos eleme a kirándulások alkalmával begyűjtött termények, levelek, „kacatok és kincsek” Kiemelt fontosságúnak érezzük a természet ajándékaival való játékokat.
- Játék keretében a kisgyermek ismerkednek természeti anyagokkal illetve „természettudományos” megfigyeléseket végeznek (pl. csíráztatás, lucabúza stb.). Fontos hangsúlyozni, hogy óvodapedagógusaink tudják, hogy ebben az életkorban nem a természeti jelenségek tudományos magyarázata a fontos, hanem sokkal inkább maga a felfedező, cselekvő tevékenység és a játék.
- Az egyes korosztályoknak eltérő mennyiségű és fajtájú játékeszközöket biztosítunk.
- Az udvari játékokhoz zömmel a gyermekek nagy mozgásigényét kielégítő természetes anyagokból készült mozgásfejlesztő eszközöket (pl. fa- játékok, mászóakák) telepítettünk. Az udvar folyamatos fejlesztése kiemelt feladatunk.
- A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

JÁTÉKFAJTÁK

Gyakorlójátékban szabadon hagyjuk érvényesülni a „magam csinálom, már tudom, próbálgatom” motívumait, mely az énefejlődés fontos tényezője.

Hang és beszéd játékos utánzása, a beszédkészség fejlődésének kezdeti eszköze, nagyon jó szociális hatással van a gyermekre.

Mozgások gyakorlása, melyben a gyermek a mozgást mindig ugyanolyan formában ismétli, valamiféle maga alkotta szabály szerint begyakorolja azokat.

Manipulációs játék: játék az eszközökkel, kézzel való tevés-vevésből áll, gyakorlási funkció megismerési igényének kielégítéséből.

Építő konstrukciós játék pedagógiai értéke a kreativitásra nevelés. Velejárói a megfigyelés, az emlékezés, a képzelet, a problémamegoldás, az esztétikai érzék és a manualitás fejlesztése. Építés közben a gyermek átéli az alkotás örömét. Szeretnénk, hogy a gyermekek eljussanak olyan fejlettségi fokig, hogy meghatározott céllal konstruáljanak, és közben képesek legyenek több napig folytatni a játékot.

Szerepjátékban a gyermekek önként, szabadon vállalt szerepeket játszanak el. Ez az óvodáskor legkedveltebb, legjellemzőbb és pedagógiai szempontból legfontosabb játékformája. A szerepjáték a gyermek tapasztalatait, ismereteit, elképzeléseit és az ehhez fűződő érzelmeit tükrözi. Mindig valamilyen társadalmi élményből fakad, így fejleszti a gyermek viselkedéskultúráját, aktivitását.

A szabályjátékot többféle motívum válthatja ki, de önként választott tevékenység, amelyben érvényesül a játék szabadsága. A mozgásos és értelemfejlesztő szabályjátékok gyakorlásával a szabályok pontos betartásával ösztönözzük a gyermekeket, és a közös, egymásért folytatott versenyszellem kialakítását fejlesztjük az értelmi képességek fejlesztésén túl.

Barkácsolással a szerepjátékainkhoz a szükséges kiegészítő eszközöket készítik a gyermekek, tehát mindig a játék igényéből fakad. A barkácsolási feltételek megteremtésével, a jó légkörű beszélgetéssel egybekötve, közbeni dúdolgatással, verseléssel fejlesztjük a gyermek alkotási készségét, kézügyességét.

- a mindennapi játékokba.
- A mese-dramatizációkat a nagyobbak eljátszák a kisebbeknek, szüleiknek, közös ünnepek, rendezvények alkalmával. A mindennapi meséléshez kapcsolódnak a drámajátékok, melyek egyrészt, mint meseindíttatású játékok jelennek meg. (Ez a mesék kreatív feldolgozását, továbbgondolását, előzményük eljátszásával stb. jelenti.) Másrészt, a drámajátékokat, mint kreatívképességfejlesztő játékokat alkalmazzuk a tehetséggondozás és a fejlődés elősegítésére. (Fejlesztik a gyermekek értelmi képességeit: érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, kommunikáció.)
  - A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.
  - A mindennapi meséléshez, mondókázáshoz és verseléshez szorosan kapcsolódnak a gyermekek bábjátékai. A hallott meséket és az általuk kitalált történeteket, meséket az óvónők elbábozzák a gyermekeknek, ők pedig elbábozzák társaiknak.
  - Programunkban lehetőséget teremtünk a gyermekek saját vers- és mesealkotására, annak mozgásával és /vagy ábrázolással történő kombinálására.

A DRÁMAJÁTÉKOK FEJLESZTŐ HATÁSAI

Fokozzák a közösségért, a közösségben tevékenykedő gyermek aktivitását.

Segít a gyermeknek önmaga és a világ jobb megismerésében.

Serkenti a rugalmas gondolkodást, az alkotó képességet.

A gyermekek időérzékét, térbeli tájékozódását fejleszti.

Elősegíti a gyermek beszédképességének tisztaságát, kommunikációs képességeinek kifejező voltát.

Szókincsüket bővíti.

Ellensúlyozhatja a tömegkommunikációs eszközök okozta passzivitást.

Gazdagítja a gyermekek játékkultúráját, kreativitását.

BESZÉLGETÉSEK

- Az anyanyelvi nevelést és kommunikáció-fejlesztését szolgálják a napirendben szereplő beszélgetések, amikor gyermekek csoportos, szervezett formában megbeszélhetik társaikkal és a felnőttekkel az őket foglalkoztató időszerű kérdéseket beszámolhatnak a velük történt eseményekről stb.
- Ezek az alkalmak segítenek a gyermekek toleranciájának kifejezésében, az egymásra figyelés a másik meghallgatásának képességének kialakulásában.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- A gyermekek a mindennapi tevékenységeik alkalmával szívesen ismételtetik a mondókákat, verseket, rigmusokat.
- Várják, igénylik a mesehallgatást.
- Érdeklődéssel forgatják a mesekönyveket
- Szívesen mesélnek, dramatizálnak, báboznak..
- Megjegyeznek 10-15 gyermekmondókát, 6-7 verset, 15-20 mesét.
- Tudnak meséket, történeteket, (verseket) kitalálni és azt mozgással megjeleníteni.

jelentsen a gyermekeknek és alaposan meg is mozgassák egész testüket. A nap bármely szakában megszervezzük, amikor a gyermekek részéről ennek szükségét érezzük.

A heti testnevelési foglalkozás:

Heti két alkalommal a tornateremben végezzük. A foglalkozás anyagai a kondicionálás és a koordinációs képességek, a mozgékonyság, hajlékonyság, a testséma, az oldaliság, az énkép-fejlesztését segítő mozgások és mozgásos játékok. Az életkori sajátosságoknak megfelelően összeállított anyagban változatos formában, eszközzel, de eszköz nélkül is végezhetjük a különféle fejlesztő gyakorlatokat. Ezek: járások, futások, ugrások, dobások, kúszások, csúszások, mászások, függések, egyensúlygyakorlatok, gurulások, átugrások. A gyerekek nagyon élvezik a kötél, bot, szalag, kendő, babzsák, zászló, kisszék, pad, bordásfal egyéni és páros gyakorlatokat. A különféle kézi szerekkel a gyermekek finommotorikáját is fejlesztjük. A szem – láb koordináció, a térérzék, az alaklátás és formaállandóság fejlesztésére beiktatjuk a különféle sík akadályokat, a vonalak kikerülését, magasabb kiterjedésű eszközökre való fel-le lépést. A járásokkal, futásokkal az irányváltoztatás mozzanatait fejlesztjük. Fejlesztésünk fontos része a ritmus érzékeltetése, amikor a mozgás irányát, erejét, helyét és az erő kifejtés helyét szabályozzuk.

Szabadidőben, játékidőben végzett mozgásfejlesztés:

Mi is valljuk azonban, hogy az irányított mozgásgyakorlatok nem pótolják a szabadban történő szabad mozgás hatásosságát. Igyekezünk lehetőséget biztosítani arra, hogy a gyermekek minél többet élvezhessék a szabadmozgás lehetőségét. Ki kell bennük alakítanunk azt a képességet, hogy alkalmasak legyenek a váratlan helyzetekben való biztos mozgásokra. Legyen saját, önálló elképzelésük is mozgásigényük kielégítésére, akár a természetes környezetben, az udvaron, akár a csoportszobában. Megteremtjük a feltételeit annak, hogy a különböző mozgásformákat balesetmentes körülmények között kedvük szerint gyakorolhassák, kipróbálhassák önmagukat, felfedezhessék testük összes lehetőségét. Igyekezünk biztosítani mindig a megfelelő helyet, időt, eszközt, ötletet.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- A gyermekek szívesen mozognak, kitartóak a mozgásos játékokban
- Ismerik az irányokat, tudnak térben tájékozódni
- Szeretik a szervezett mozgásos tevékenységeket.
- Szeretnek futni.
- A gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan, helyes mozgás koordinációval végzik
- Képesek kreatív mozgásformákat kitalálni
- Képesek labdát elkapni, fel-, le-, eldobni, pattogtatni, vezetni
- Képesek célbadobni, egykezes felső dobással
- Az ugrásokat talajra érkezéskor csillapítani tudják.

RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS KÉZI MUNKA

A tevékenység célja a gyermekek élmény és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése; a gyermekek tér-forma-szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.

- Programunkban a vizuális látásmód fejlesztésére, az önkifejezési mód megtalálására

eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában

- A játékdalokhoz, mondókákhoz természetes módon társul a zenei képességek fejlesztése, zenei ritmusérzék / metrum, ütem, ritmus, tempóérzék / zenei hallás / tiszta éneklés, dinamikai és hangszín érzék / zenei emlékező és reprodukáló képesség, belső hallás, zenei formaérzék.
- A csoportszobák polcain játékként helyezzük el a különféle ritmus hangszereket, hogy a gyermekek a nap bármely szakában kezdeményezhessék a ritmussal kísért éneklést (természetes anyagokból készített ritmushangszerek)
- A zenehallgatásnál mind az élőzene, mind a művészi értékkel bíró gépzene is helyet kap.
- Programunkban az óvodapedagógusok a gyermekekkel közösen variálják az énekes játékok mozgás-anyagát olyan egyszerű tánclépésekkel, amit a felnőtt minta utánzásával a gyermekek követni tudnak (táncház)
- A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik.
- A gyermektánc a felfogásunkban a néptánc figurákkal való szabad mozgás örömét jelenti, oly módon, hogy minden táncos alkalom az együttes mozgás örömét adja a gyermekek számára.
- Az óvodai táncok, elsősorban az ugrások megismertetését jelenti, mert ezek egyszerű motívumokat tartalmaznak. Fontos a tánclépések mintaszerű bemutatása.
- A gyermekek minél tisztább éneklését az óvodapedagógusok mindennapi énekelgetésükkel segítik elő.
- Az énekekre, énekes játékokra, zenehallgatásra minden nap a komplex tevékenységekben nyílik lehetőség.

A ZENEI KÉPESSÉGEK FEJLESZTÉSÉNEKTERÜLETEI

Énekkészség fejlesztése

A tiszta éneklés elősegítése. A szép, érthető kiejtés gyakorlása a hangképző játékokkal, a gyermek hangjának ápolása.

A zenei hallás fejlesztése:

magas – mély hang, halk – hangos közötti különbség, hangszínek felismerése, a zörejek közül megfigyelhetők a természet hangjai, állati hangok, hangszerek hangjai és a környezet zörejei, belső hallás fejlesztése.

A ritmusérzék fejlesztését is fontosnak tartjuk:

az egyenletes lüktetés, mondókák, dalok ritmusa, ezek összekapcsolása, a tempóérzékelés. Ismerkedés ütőhangszerekkel: dob, háromszög, cintányér – nevükkel, kezelési módjukkal ismertetjük meg a gyermekeket. Egyszerű ritmushangszereket készítünk természetes anyagból. ***A zenei formaérzék*** fejlesztése sem kerülheti el a figyelmünket: motívumhangsúly kiemelése mozgással, a dallammotívum, a ritmusmotívum.

A zenei alkotókészség: a zenei alkotások, improvizációk segítségével felfedezhetjük, hogy a szavakon, a mondatokon kívül is kifejezheti magát zörejekkel, hangokkal, ritmusokkal, dallamokkal. Ezek által is lehet kommunikálni. Alkalmasak az önkifejezésre és az egymásra figyelő tevékenységekre.

- Ismernek néhány környezetükben előforduló növényt, fát, virágot és azok gondozását.
- Ismerik a közlekedési eszközöket. Gyakorlatot szereztek az elemi közlekedési szabályok betartásában
- Tudnak legalább 10-ig számolni, össze tudják a tárgyakat hasonlítani mennyiség, nagyság, szín és forma szerint
- Ismerik a jobbra-balra irányokat értik a helyeket kifejező névutókat (alá, fölé, mögé, stb)
- Ismerik a környezet megóvásának legfontosabb szabályait (pl. elzárják a vízcsapot, hogy feleslegesen ne folyjék a víz, ismerik a szelektív hulladékgyűjtés szabályait, ismerik az újrahasznosítás lényegét, hogy akár szemétből is lehet valamit készteni.)

Feladataink:

- Igyekszünk eleget tenni a környezet – egészségügy elvárásainak. (egészséges életmód, biztonságos életvitel szokásainak alakítása, pozitív gondolkodás, stb).
- Környezeti nevelési céljaink elérésében támaszkodnunk kell a családi nevelésre. A kapcsolattartás formái: szülői értekezletek és alkalmi beszélgetések során, faliújságon keresztül. pl.. ösztönzés a szelektív hulladékgyűjtésre
- Javaslatot teszünk a környezeti nevelést szolgáló könyvek vásárlására
- Vonják be a gyermeket a otthon a növények, illetve a kisállatok gondozásába.
- A családi házas környezetben élő gyermekek szüleinek komposztálás bevezetésének felajánlása.
- A környezet tevékeny megismeréséhez a gyermeknek biztosítsuk az alkalmat, helyet, időt eszközöket, feltérképezve a környezeti nevelés azon helyszíneit, ahol a gyermek él, ahonnan tapasztalatait, információit szerzi, ahonnan élményeit gyűjti, valamint a különböző magatartási és kommunikációs formákat, szokásokat, szabályokat gyakorolja, megtanulja.
- A gyermek környezetének felfedezése közben olyan tapasztalatokban, élményekben részesül, melyek segítik őt és szükségesek életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz.
- Ünnepekre, hagyományörző programokra készülve megismertetjük őket a szülőföld, az ott élő emberek, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményével.
- Közösségi nevelés kereteiben a személyiségfejlesztés fontos eszköze, hogy megismertessük őket a nemzeti, családi és tárgyi kultúra értékeivel, ráneveljük ezek szeretetére védelmére.
- Segítjük a gyermeket a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakításában, úgy, hogy a gyermek megfigyeléseit ráirányítjuk a növények és állatok sajátosságaira.
- A felfedezési lehetőségek biztosításával élményt nyújtunk a gyermekeknek.

Óvodánk szellemiségében a környezeti nevelés alapján működik.

Jelszavunk e téren: megismerni – megszeretni – védeni

- Pedagógiai programunk a környezeti nevelést kiemelten kezeli, erre építve a fejlődést elősegítő tevékenységeket tartalmaz a fenntarthatóság pedagógiája iránti elkötelezettséggel.
- A nevelési célok és feladatok megfogalmazásában a természet- és környezetvédelmi feladatokat kiemelten kezeljük a helyi adottságok alapján (fák védelme, faápolás, faültetés, madárvédelem, hulladék kezelése és felhasználása, egészséges táplálkozás, energiatakarékosság, a lakóhely megismerési tevékenységek, az épített és a természeti környezet védelme stb.).
- Óvodai nevelőmunkánk tervezésében és a megvalósítás gyakorlatában megtalálhatók a

A KÜLSŐ VILÁG MENNYISÉGI ÉS FORMAI ÖSSZEFÜGGÉSEINEK TEVÉKENY MEGISMERTETÉSÉBŐL ADÓDÓ ÓVODAPEDAGÓGUSI FELADATOK

- A játék során adódó spontán matematikai helyzetek kihasználása, a matematikai tények, összefüggések felismeréséhez.
- Logikai és matematikai szabályjátékok megismertetése, alkalmazása
- Matematikai fogalmak, kifejezések, összefüggések megismertetése, megtapasztalása
- A matematika iránti érdeklődés felkeltése
- Érdekes, a gyermekek kíváncsiságára építő problémahelyzetek teremtése
- A gondolatok, a probléma megfogalmazás, a pontos, egyértelmű, a gyermekek számára érthető közvetítése
- Matematikai tartalmú játék kezdeményezése során a gyermekek egyéni fejlettségének, képességeinek figyelembevétele
- A gyermekek egyéni feladatmegoldásának meghallgatása, a sajátos logika elfogadása.
- Szükség esetén rávezető kérdésekkel segítés
- A gyermeki tevékenység változatos formájának biztosítása: egyéni, páros, mikrocsoportos, komplex szervezéssel.
- Mozgásos feladatnál a testrészek megnevezése, a velük végzett cselekvéd elmondása
- A matematikai osztályozás, halmazokkal végzett feladatoknál a matematikai ítéletek megnevezése
- A matematikai kifejezések beépítése a gyermek szókincsébe.
- A környezetben tett séták, kirándulások alkalmával és a szervezett foglalkozások keretében lehetőség biztosítása az irányított matematikai megfigyelésekre. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, megőrzését.
- Matematikai tartalmú társas- és szabályjátékok játszására motiválás
- Fontos az óvodapedagógus személyisége. Legyen játékos varázsa, humora, könnyedsége hitelessége, legyen módszertanilag kultúrált.
- Az egyéni megismerő problémalátás, problémamegoldó képessége összehangolása a csoport egészének fejlesztésével
- Tekintettel vagyunk az egyéni eltérésekre, így sort kerítünk a felzárkóztató fejlesztésekre. (egyéni vagy kiscsoportos formában, azaz hiányzó képességek pótlására)
- A nevelés és fejlődés optimális feltételeinek biztosítása. A gyermekek természetes kíváncsiságára, érdeklődésére az önálló problémamegoldás igényére történő fejlesztő munka.
- A térbeli viszonyok, az irányok és helyzetek pontos megnevezése

MATEMATIKAI KÉPESSÉGEK KIALAKÍTÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG

A számfogalom előkészítése, megalapozása

- Mennyiségek összemérése hosszúság, magasság, szélesség, vastagság, bőség, tömeg, űrtartalom szerint
- Halmazok összemérése, elemek párosítása. A válogatások során nyíljon mód becslésre a párosításra, számolására, a több, a kevesebb, ugyanannyi érzékeltetésére, gyakorlására, relációk síkban-térben
- Fedezzék fel a rész-egész viszonyát a válogatások, mennyiségek bontása során
- Játékos szituációkban számoljanak, bontsanak, mennyiségfogalmuk egyéni fejlettségtől függően a 6-10-ig számkörben mozogjon
- Sorba rendezett elemek helye a sorban, sorszámok megértése

önkiszolgálást és az élethelyzetekben való közös együttműködést, a folyamatos megbízások rendszerét jelentik. Örömforrásként sikerélményhez juttatja a gyermekeket, egyre önállóbbak, magabiztosabbak lesznek.

- Minden munka jellegű tevékenységnél fontos, hogy a közösen végzett munka igazi élményt nyújtson.
- A munka jelleg tevékenységek, a közösségi kapcsolatok a kötelességteljesítés alakításának fontos pedagógiai eszköze, a gyermekek saját és mások elismerésére nevelésének egyik formája.
- Az óvodapedagógus értékelése legyen buzdító, mindig megerősítő, hogy a gyermekekben pozitív viszony alakuljon ki a rendszeres munkavégzéshez.
- Nagyon fontos a jó szervezés, hogy a gyermekek egyéni képességeikhez igazodó munkamegosztásban vehessenek részt a közös munkában, melyben az óvodapedagógus is közreműködik.
- Az óvodapedagógus adjon lehetőséget az önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítésére, az elvállalt naposi vagy egyéb munkákra, a környezet-, a növény- és állatgondozására

A MUNKA JELLEGŰ TÁRSAS TEVÉKENYSÉG TARTALMA

1. **Önkiszolgálás**
2. **Naposi munka**
3. **Környezet, növény- és állatgondozás**
4. **Segítés az óvónőknek, felnőtteknek, alkalmi munkák**

Az önkiszolgálás:

- Fokozatosan, lépésről – lépésre haladva, sok türelemmel, odafigyeléssel, dicsérettel jutnak el odáig, hogy igénylik a tisztaságot önmagukkal, ruházatukkal, használati tárgyakkal szemben is.
- Hagyjuk, hogy óvodásaink saját személyükkel kapcsolatos minden teendőt próbáljanak önállóan elvégezni fejlettségükhöz képest a lehető legkorábban, amikor már képesek rá.
- Arra törekszünk, hogy mire iskolába kerülnek gyermekeink, addigra önmaguk is képesek legyenek mindennapi szükségleteik életkoruknak megfelelő önálló kielégítésére.

A naposi munka:

- A naposság feltétele a gyerekek feladattudata és a nagyfokú figyelemösszpontosítás.
- A naposi munka önként vállalt közösségi tevékenység.
- Minden naposnak csak annyi feladatot adunk, amely teherbírásának megfelelő, amelyet szívesen, örömmel végez.
- A naposok feladatait fokozatosan növeljük, arra buzdítjuk őket simogatással, dicsérettel, hogy egyre önállóbban oldják meg feladataikat. Fokozatosan bővítjük a naposok munkáját új tennivalókkal: foglalkozási eszközök, udvari játékokat a megjelölt helyre tegyék, öltöző, mosdó rendjének a helyreállítása, asztaluk környékének söprése.
- Biztatjuk gyermekeinket, hogy próbálkozzanak napos társukkal együttműködni, egymásnak segítséget nyújtani.
- A gyermekek munkáját mindig reálisan, konkrétan értékeljük, kiemeljük a pozitív dolgokat, de észrevesszük a hiányosságokat is és szóvá is tesszük. Az elvégzett munka értékelésébe bevonjuk gyermekeinket, segítve ezzel az ideális önértékelésük alakulását.

spontán és részben irányított ismeretszerzésként értelmezi. Ez az egész nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben kirándulásokon, séták alkalmával, az óvodapedagógusok által kezdeményezett játékos komplex tevékenységekben valósul meg.

- A tanulás feltétele a gyermek cselekvő részvétele aktivitása, közvetlen tapasztalatszerzése az egyes tevékenységekben.
- A tanulás lehetséges formái programunkban játékba ágyazott komplex tevékenységekben valósulnak meg, oly módon, hogy a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő növekvő időtartamú (5-35perces) csoportos foglalkozásokat tervezünk és szervezünk.

MÓDJAI

- utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás – és viselkedéstanulás (szokások alakítása)
- spontán játékos tapasztalatszerzés
- játékos, cselekvéses tanulás
- gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- gyakorlati problémamegoldás

---

13. DIFFERENCIÁLÁS, INKLÚZIÓ, INTEGRÁCIÓ

DIFFERENCIÁLÁS

Programunkban a differenciált fejlesztés azt jelenti, hogy minden gyermek a maga módján, a maga ütemében, a maga képességei szerint tudjon fejlődni és ki tudjon bontakozni. Véleményünk szerint a kiugró képességű gyerekek fejlesztése is ebbe a körbe tartozik, hiszen az elv azonos, mert mindenkit a maga szintje és képességei szerint kell nevelni.

A kisgyermek fejlődésében nem hagyjuk figyelmen kívül az érést, amely a fejlődési folyamat sajátos, ám mindig jelenlévő jelensége. Tudjuk, hogy az érés során válik láthatóvá, hogy a fejlődés nem egyenletes, nem egyenes vonalú felfelé tartó irány, hanem hol felgyorsuló, hol lassuló, időnként stagnáló, néha visszaeső vonulat. Legtöbbször nem tudható előre, hogy a személyiség mely összetevői fejlődnek majd „jól”, vagy mely összetevői alakulnak másképp, illetve azok mikor „hozzák be” magukat.

A hagyományosan jól fejlődő jegyek és az eltérően fejlődők együttesen vannak jelen a személyiségben, valamint az egyes képességek sem egyszerre és nem egyenletesen fejlődnek. Óvodapedagógusaink tudják, hogy a kisgyermek tulajdonságainak, képességeinek változásai egyfajta diszharmoniót eredményeznek, amely csak látszatra nem harmonikus.

INKLÚZIÓ

Nevelésünkben az inklúzió azt jelenti, hogy a „minden gyerek más” elvet valljuk, és ez az elv programunk minden elemében érvényesül.

PROGRAMUNK FELFOGÁSA SZERINT

- minden kisgyerek fejleszthető
- gyermek meglévő képességeiből indulunk ki

A gyerek fejlődésének nyomon követésekor megismerjük pillanatnyi fejlettségi állapotukat annak érdekében, hogy tovább lehessen fejleszteni őket. A kiemelt figyelmet igénylő gyerekek is különbözőek, egyediek, ezért speciális megközelítést, egyéni bánásmódot igényelnek ugyanúgy, mint bárki más.

A pedagógusaink értő figyelemmel fordulnak feléjük. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknek, önmaguknak is kell cselekedniük önmagukért. Minden gyereknek joga van, életkorának és egyéni fejlettségének megfelelő szinten, tisztában lenni saját állapotával, jogaival és lehetőségeivel.

A gyerekek képességstruktúrájuk bizonyos területén, egy bizonyos szinten állnak, de lehet, hogy egy másik területen már más szintű fejlettséget mutatnak. A szintek belső tartalmát állandónak tekintjük, de a szintek és a gyerekek egymáshoz rendelését nem.

PEDAGÓGIAI PROGRAMUNKBAN A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK FEJLESZTÉSE TÖBB IRÁNYBAN TÖRTÉNIK

A tevékenység orientált fejlesztés, gazdagító programok által (pl. testnevelés, vizuális nevelés, stb.)

A gyermekek spontaneitásából kiinduló fejlesztés

A feladatorientált fejlesztés során az óvodapedagógus kompetenciájánál fogva a differenciálási szintekre és a képességfajtákra vonatkozó ajánlásokat variálja az adott kisgyerek fejlettségi szintjéhez, állapotához igazítva, figyelembe véve a segítő szakkompetencia (pszichológus, logopédus, gyógypedagógus) útmutatásait.

Az óvodapedagógus a gyermeki személyiség minél több szféráját próbálja bevonni a fejlesztésbe, oly módon, hogy a feladatokat és a személyes élményt egy szituációba integrálja.

A BEILLESZKEDÉSI TANULÁSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGEKKEL KÜZDŐ GYERMEK NEVELÉSE

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolatai problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Feladatok:

- Bizonyos funkciók tartós stagnálása esetén visszatérni a gyermeknek arra a fejlettségi szintjére, ahol még biztonságosan mozog és fokozatosan terhelve, nehezítve a feladatokat el kell juttatni őt a következő szintre.
- A lemaradások természetes módon történő fejlesztése sok mozgással, játéktevékenységgel.
- Idő és lehetőség biztosítása a hiányosan elsajátított vagy gyakorlásra szoruló ismeretek más területen való elmélyítésére, korrigálására.

---

15. A MIGRÁCIÓS POPULÁCIÓ INTEGRÁCIÓJA

A nemzetközi vándorlások (migráció) hazánkra gyakorolt hatásait tekintve figyelembe vesszük, hogy az óvodai nevelésben olyan gyerekek is részt vehetnek, akiknek családjai Magyarországra települtek át vagy szülei huzamosabb ideig vállalnak itt munkát.

Óvodai nevelési programunkban olyan készségek fejlesztése is a cél, mint a kognitív, az eszköz-jellegű (kommunikációs képességek fejlesztése) és a szociális készségek (kötődés, érdekérvényesítés, társadalmi szerepekre való felkészítés) fejlesztése.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését a interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

Feladatunk: A külföldi állampolgár, nem magyar ajkú gyerekek együttes gondozása, nevelése, fejlesztése a magyar állampolgárságú, magyar anyanyelvű gyerekekkel.

KAPCSOLATTARTÁS A SZÜLŐKKEL AZ INKLUZÍV PEDAGÓGIA JEGYÉBEN

- A család a szocializáció első színtere.
- Erősítsük családi nevelést.
- A szülők gyermekük irántifelelősségérzetének kialakítására, megtartására törekszünk.
- Személyes kapcsolat alakítunk ki a szülőkkel.
- A családok szociális különbségeiből adódó hátrányok kompenzálására törekszünk.
- A szülőket szakszerűen segítjük a gyermeknevelésben.
- A gyermeknevelés szakmai támaszrendszerének kiépítésére törekszünk.

---

16. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

ÓVODA – CSALÁD

Az óvoda a családdal együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermekek harmonikus személyiségfejlődését.

Alapelvünk, hogy a szülőkkel korrekt partneri együttműködést valósítsunk meg.

Óvodánkban a szülők jogainak érvényesítése, kötelességük teljesítése érdekében, szülői szervezetet (közösséget) hoznak létre. A szülői munkaközösség az óvodai közösség szerves része. Munkájukat az óvodavezető és a csoportos óvodapedagógusok segítségével munkaterv alapján végzik. Nevelési év elején a szülők 3 főt választanak maguk közül, akik egy főt választanak a szülői szervezet elnökévé.

A **szülői munkaközösségnek** fontos szerepe van az óvoda és család kapcsolatának alakulásában.

- A szülők érdekképviselőinek ellátása
- Az óvodai nevelés elveinek, módszerének ismerete
- Megfelelő kapcsolat kialakítása a szülők, az óvodavezető, az óvónők és a dolgozók között

- kapcsolatos gondjainak segítése, megkönnyítése
- Az óvónők iskolalátogatása, az adott gyermekek fejlődésének nyomon követése érdekében

ÓVODA KAPCSOLATA A FENNTARTÓVAL

A kapcsolattartásban fontos helyen áll a fenntartó Önkormányzat. Budaörs oktatási koncepciójának ismerete meghatározza munkánkat. A jó kapcsolat, megfelelő információáramlás fontos szerepet játszik intézményünk megítélésében, segítésében. Kapcsolattartás óvodavezetésén keresztül.

Területei:

- Az intézmény működtetése, működési feltételek biztosítása
- Intézményi dokumentumok átdolgozása, jóváhagyása
- Tervek, beszámolók elfogadása, jóváhagyása
- Intézményfejlesztési koncepció kidolgozása
- Pályázati tevékenység
- Részvétel közös programokon

ÓVODÁNK KAPCSOLATOT TART AZ ALÁBBI INTÉZMÉNYEKSEL

- Pedagógiai Szakszolgálat
- Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottság
- Családsegítő és gyermekjóléti Szolgálat
- Hintalovon Alapítvány
- Egészségügyi szervek
védőnő, gyermekorvos, gyermekfogászat, NNK

ÓVODA – KÖZMŰVELŐDÉSI INTÉZMÉNYEK

A gyermekek sokszínű fejlesztése érdekében különböző élményt nyújtó programok szervezésére van szükség. Ennek érdekében figyelemmel kísérjük a város keretein belül a **Jókai Mór Művelődési Ház** és az **Ifjúsági-klub**, valamint a **Gróf Bercsényi Zsuzsanna Városi Könyvtár**, budapesti viszonylatban pedig az **Állami Bábszínház**, **Cirkusz MŰPA**, **Csodák Palotája** és a **múzeumok** programjait.

OKTATÁSI TÉR KIALAKÍTÁSA

A Kárpát-medence magyar nyelvűintézményei közötti oktatási tée kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.

- meghatározott tevékenységi formák tartalmi elemeit,
- az értékeléseket
- g.) a hivatalos csoportlátogatásokat, a látogatás célját, időpontját a látogató nevét és beosztását a látogatás szempontrendszerét, az eredményt
- h.) a feljegyzést a csoport életéről

---

18. A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Az óvodánk a pedagógiai program megvalósítása során kiemelt figyelmet fordít az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre.

Óvodánkban tilos a jogellenes elkülönítés minden formája.

Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesítjük különösen

- a.) az óvodai nevelésbe történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározásakor, a felvételi kérelmek elbírálásánál,
- b.) az óvodai szabályrendszer megállapítása és a követelmény támasztás során,
- c.) a teljesítmények értékelésénél,
- d.) az óvodai neveléshez kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele során,
- e.) a különbözőjuttatásokhoz való hozzáférés során,
- f.) az óvodai nevelésben való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

Intézményünk éves munkatervében tervezi az esélyegyenlőségi terv megvalósítását segítő konkrét feladatokat, melyben jelöli a felelősöket és a határidőket. Év végi beszámolójában pedig értékeli azok megvalósulását a szükséges korrekciókat megteszi.

---

19. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG

Bármilyen hátrányos helyzetből származó lemaradás csakis szakszerű, a gyermek társadalmi helyzetére érzékeny pedagógiai szemlélettel és módszerekkel, a szülőket partnerré téve ellensúlyozható. A szülőkkel való együttműködés az otthon és az óvoda világának találkozásával, szülők és nevelők közötti kölcsönös tisztelet alapján valósítható meg, melyben az óvodapedagógusoknak helyzetüknél és képzettségüknél fogva kiemelt szerepük és felelősségük van.

Az óvodai programunk jellemző je a gyermekközpontú és családorientált szemlélet, valamint az interdiszciplináris megközelítés, mely a kora gyermekkori fejlődés kérdésében kompetens minden szakma szerepét egyenrangúan fontosnak és egymást kiegészítőnek tartja. Így ösztönzi az együttműködések kialakítását azokkal a szolgálatokkal, melyek a szülőket támogatják, számukra erőforrást jelentenek, illetve a gyermekeknek szolgáltatásokat biztosítanak.

- 7.2. A gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása
- 7.3. Rendszeres (napi, vagy heti) tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről, az egyéni fejlesztési napló bejegyzéseinek megbeszélése, a gyerekek alkotásainak megmutatása, elemzése, szülők részvételi lehetőségének biztosítása a foglalkozásokon.
- 7.4. Egyéni beszélgetések, gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése, a család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése, a család erőforrásainak feltárása
- 7.5. Szülői közösségek kialakítása, rendezvények szervezése (Márton-nap, Advent, Anyák napja, Évzáró, Ballagás)

8. Intézményi önértékelés, eredményesség

- 8.1. Intézményi önértékelés készítése
- 8.2. Eredményesség (indikátorok teljesülése: hiányzás csökkenése, iskolakezdés megfelelő időben az iskolaérettség elérése) mérése, elemzések készítése az éves óvodavezetői beszámolóban

9. Várható hatások, eredmények

- 9.1. A gyerekek beilleszkednek, biztonságban érzik magukat a befogadó óvodai közösségben.
- 9.2. A szülők tapasztalják a befogadó környezet pozitív hatását, ezért ők is segítséget tudnak nyújtani a gyermek elfogadásában és fejlesztésében.
- 9.3. Óvodánk nevelőtestülete megfelelő kompetenciával kezeli és fejleszti az átlagtól eltérő fejlődésű, helyzetű gyermekeket.

---

20. FELHASZNÁLT IRODALOM

- Óvodai nevelés országos alapprogramja
 363/2012 (XII. 17.) Kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
 Mére Ferenc – V.Binét Ágnes: Gyermeklélektan
Bp. Gondolat Kiadó 1975
 Kovács György – Bakosi Éva: Játék az óvodában
Debrecen 1998
 Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészet eszközeivel
Szolnok 1997
 Nagy Jenőné: Óvodatükör
Szolnok 2001

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Farkasréi Pagony Óvoda Pedagógiai Programját

Véleményezte:

Az óvoda Szülői közössége 8/1/2019 (VI.25) sz. határozata alapján:

.....
Dobák Katalin
Szülői Szervezet vezetője

1.1. Elfogadta:

Az intézmény nevelőtestülete 8/2/2021 (VI.25.) sz. határozata alapján

.....
Szili Orsolya
intézményvezető helyettes

1.2. Jóváhagyta:

Az intézmény vezetője 8/3/2021 (VI.25.) sz. határozata alapján

Ph.

.....
Bozsó Ottilia
intézményvezető